

К.с.-г.н. Приймак В.В.

Херсонський державний університет, Україна

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Азербайджан - індустріально-аграрна країна з розвиненими нафтовою і газодобувною промисловістю та пов'язаними з ними хімічною і нафтохімічною, електротехнічною промисловістю, машинобудуванням і чорною металургією.

Це один із найстаріших у світі районів видобутку нафти і газу. Нафто- й газопереробна промисловість зосереджена переважно навколо Баку [1]. Нафту видобувають на Апшеронському півострові, Куро-Аракській низовині та на морських промислах у Каспійському морі (Нафтові Камені). Газ - головним чином у Карадаг-Дуванинському та Зиря-Гюргянському районах.

Каспійське море відіграє особливу роль в забезпеченні екологічного балансу столиці Азербайджанської Республіки. Серйозним джерелом забруднення моря є нафтовидобувна і нафтопереробна промисловість, так як нафтові родовища сконцентровані, в основному, на Апшеронському півострові і прилеглій шельфовій частині Каспію [4, 8].

Апшеронський півострів й інші прибережні райони є одними з найбільш несприятливих в екологічному відношенні районів земної кулі внаслідок сильного забруднення повітря, води і ґрунтів. На порівняно невеликій території півострова (222 тис. га) розміщено понад 300 промислових підприємств, обсяг продукції яких становить майже 70%, також понад 15-20 тис. га земель, в тій чи іншій мірі забруднених нафтою, нафтопродуктами, буровими шлаками і відходами переробки нафти (рис. 1.).

Рис.1. – Території Апшеронського півострова забруднені нафтою

Здійснюються конкретні заходи в напрямку вирішення питань, що виходять з рішення «Про деякі заходи щодо захисту Каспійського моря від забруднення» з метою поліпшення екологічної ситуації на Каспії, підписаного президентом Азербайджанської Республіки 20 червня 2007 року. Азербайджан є єдиною країною, якою здійснюються комплексні заходи для захисту Каспію від забруднень. Вже функціонують п'ять станцій системи охорони екологічного середовища Каспійського моря (рис.2.).

Рис. 2. – Станції системи охорони екологічного середовища Каспійського моря

Частина установок знаходиться в селищах Бузовна, Більге, Мардакан Апшеронського півострова. Завдяки цьому стічні води очищаються від негативно впливають на здоров'я людини і на навколишнє середовище інгредієнтів.

Отже, вигідне географічне положення, багаті природні ресурси Азербайджану відкривають широкі можливості для розвитку багатогалузевого господарства. Провідними галузями господарства республіки є: паливно-енергетична, нафтове машинобудування, чорна та кольорова металургія, хімічна промисловість.

Однією з основних цілей концепції є досягнення екологічно стійкого соціально-економічного розвитку. Проводяться необхідні заходи щодо нейтралізації негативних впливів паливно-енергетичного комплексу на навколишнє середовище, усунення забруднення моря і його акваторії.

Література:

1. Алиев Н.А., Холина Т.А. Экологические проблемы Абшеронского полу острова и пути их решения / Н.А. Алиев, Т.А.Холина // Научное сообщество студентов XXI столетия. ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ: сб. ст. по мат. XXXV междунар. студ. науч.-практ. конф. № 9(34). [Интернет - ресурсы]. Режим доступа: [http://sibac.info/archive/nature/9\(34\).pdf](http://sibac.info/archive/nature/9(34).pdf).
2. Ариф Гюльяхмед оглы Гусейнов. Экологическая обстановка в Азербайджане и пути ее оздоровления. [Интернет - ресурсы]. Режим доступа: <file:///C:/Users/user/Downloads/ekologicheskaya-obstanovka-v-azerbaydzhane-i-puti-eyo-ozdorovleniya.pdf>.
3. Abşeron göllərinin ekoloji bərpası layihəsi. [Интернет-ресурсы]. TamizShahar. Режим доступа: <http://tamizshahar.az/abseron-goll%C9%99rinin-ekoloji-b%C9%99rpasi-layih%C9%99si/>.
4. Azarbaycan ekologiyasi - 10 ilda: Biblioqrafiya/ Tartib edanlar: M.Valiyeva, N.Başirova, G.Misirova; Ixt.red. va burax. masul: K.Tahirov; Red. G.Safaraliyeva; M.F.Axundov ad. Azarbaycan Milli Kitabxanasi.- Baki, 2009.- 159 s.